

Krásne matematické výsledky

Motivačné príklady pre budúcich učiteľov

Pavol Hanzel
Fakulta prírodných vied UMB

- 1 Elegantné matematické výsledky
  - Pytagorova veta
  - Eulerova identita
  - Zlatý rez
  - Binomická veta
  - Fermatova malá veta
  - Cantorova diagonálová metóda

Pytagorova veta

Tvrdenie

Pre každý pravouhlý trojuholník platí:

$$a^2 + b^2 = c^2$$

kde a, b sú dĺžky odvesien a c je dĺžka prepony.

Dôvod krásy: Jeden z najznámejších matematických výsledkov s viac ako 1 000 rôznymi dôkazmi. Prepája geometriu s algebrou.

Eulerova identita

Najkrásnejšia formula

$$e^{i\pi} + 1 = 0$$

Dôvod krásy: Spojuje päť najdôležitejších matematických konštánt ($e, i, \pi, 1, 0$) do jediného jednoduchého vzorca.

Zlatý rez

Tvrdenie

Reálne číslo $\phi = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$ je riešením rovnice $x^2 - x - 1 = 0$.

Dôvod krásy: Kombinuje estetiku s matematikou, objavuje sa v prírode, geometrii a umení.

Binomická veta

Tvrdenie

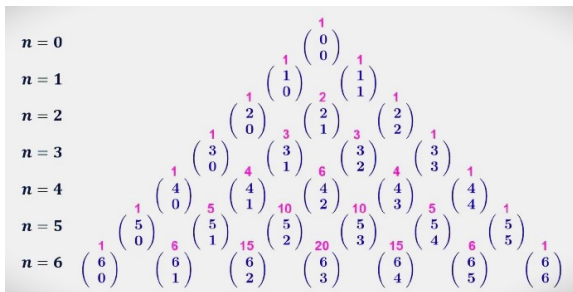
$$(a + b)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a^{n-k} b^k$$

Dôvod krásy: Elegantný vzorec na rozvoj mocnín dvojčlenov, základ kombinatoriky a pravdepodobnosti.

Pascalov trojuholník

Schéma pre kombinačné čísla

Vizualizuje koeficienty binomických rozvojev a objavuje Fibonacciho čísla.

Dôvod krásy: Jednoduchý spôsob generovania.

Fermatova malá veta

Tvrdenie

Ak p je prvočíslo a a je celé číslo, ktoré nie je deliteľné p , potom

$$a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p}$$

Dôvod krásy: Elegantný výsledok z teórie čísel, dôležitý pre kryptografiu.

Cantorova diagonálová metóda

Tvrdenie

Kardinálne číslo potenčnej množiny 2^X je vždy väčšie ako mohutnosť ako kardinálne číslo samotnej množiny X .

Dôvod krásy: Ukazuje, že nie všetky nekonečné množiny sú rovnaké, zavádza pojem rôznych druhov nekonečna.